

СТРАНЕ ПОДРУЖНИЦЕ

ГОДИШЊЕ САОПШТЕЊЕ

FOREIGN AFFILIATES

ANNUAL RELEASE

6. V 2020. Број/No. 128/20

ОСНОВНИ СТРУКТУРНИ ПОКАЗАТЕЉИ ПОСЛОВАЊА СТРАНИХ ПОДРУЖНИЦА

BASIC STRUCTURAL INDICATORS OF BUSINESS ACTIVITIES OF FOREIGN AFFILIATES

У 2018. години у Републици Српској пословале су 262 стране подружнице са 29 125 запослених лица. Укупан промет који су ова предузећа остварила износио је 5,2 милијарде КМ, док је додата вриједност по факторским трошковима достигла више од 1,2 милијарде КМ.

Број страних подружница у 2018. години остао је исти у односу на 2017. годину, док је истовремено порастао број запослених лица у овим предузећима за 1 644 запослена или 6,0% и промет за 690 милиона КМ или 15,0%.

Стране подружнице чиниле су 3,4% од укупног броја тржишно оријентисаних предузећа, односно предузећа обухваћених „Годишњим извјештајем структурних пословних статистика за 2018. годину“ (СПС). У укупном броју страних подружница највише их је у подручју Прерађивачка индустрија 42,4% и Трговина на велико и мало и поправка моторних возила и мотоцикала 24,4%.

Државе чланице Европске уније имају највеће учешће у капиталу страних подружница у Републици Српској, 56,9%.

Од укупног броја запослених лица, добијених путем СПС истраживања за предузећа, 20,0% ангажовано је у страним подружницама. Посматрано по подручјима КД, највећи дио запослених у страним подружницама ангажован је у подручјима Прерађивачка индустрија 60,0% и Трговина на велико и мало и поправка моторних возила и мотоцикала 16,8%.

Стране подружнице, у којима највеће учешће у капиталу имају државе чланице Европске уније, ангажују 65,2% од укупног броја запослених лица.

У укупно оствареном промету предузећа по СПС истраживању, стране подружнице учествују са 28,3%. Посматрано према подручјима дјелатности, промет страних подружница остварен је уз највећи допринос оних из подручја Прерађивачка индустрија 50,8% и Трговина на велико и мало и поправка моторних возила и мотоцикала 28,4%.

Од укупног оствареног промета страних подружница, 52,4% остварују оне у којима највеће учешће у капиталу имају државе чланице Европске уније.

Учешће страних подружница у додатој вриједности по факторским трошковима из СПС истраживања је 26,7%. У стварању додате вриједности по факторским трошковима страних подружница највише доприносе подружнице из подручја Прерађивачка индустрија 39,1% и Информације и комуникације 20,4%.

У додатој вриједности по факторским трошковима страних подружница 60,0% учествују подружнице у којима највеће учешће у капиталу имају државе чланице Европске уније.

Статистиком страних подружница обухваћена су предузећа из подручја индустрије (В, С, Д и Е), грађевинарства (Ф), трговине (Г) и нефинансијских услуга (Н, И, Ј, Л, М, Н, Р, Q, R и S95), према Класификацији дјелатности КД БиХ 2010.

Основни структурни показатељи пословања страних подружница у 2018. години дати су према подручјима дјелатности, величини подружница и према државама у којима је сједиште страног власника са највећим учешћем у капиталу.

In 2018, there were 262 foreign affiliates, with 29,125 persons employed, which operated in Republika Srpska. Total turnover that these enterprises achieved amounted to 5.2 billion KM, with value added at factor cost reached more than 1.2 billion KM.

The number of foreign affiliates in 2018 remained unchanged compared to 2017, while at the same time the number of persons employed in these enterprises increased by 6.0% with 1,644 persons employed more, and turnover increased by 690 million KM or 15.0%.

In 2018, foreign affiliates accounted for 3.4% of the total number of market oriented enterprises, that is, of the enterprises covered by the "Annual report on Structural business statistics for 2018" (SBS). In the total number of foreign affiliates, the highest share was that of those in the section Manufacturing with 42.4%, followed by Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles with 24.4%.

EU member states had the highest share in capital of foreign affiliates, namely 56.9%.

Of the total number of employed persons obtained through the SBS survey for enterprises, 20.0% were employed in foreign affiliates. By section of the activity classification, of the total number of persons employed in foreign affiliates, majority were employed in the sections Manufacturing 60.0% and Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles 16.8%.

Foreign affiliates in which EU member states have the highest share in capital employed 65.2% of the total number of employed persons.

Foreign affiliates had a share of 28.3% in the total turnover of enterprises obtained through the SBS survey. The highest contribution to the turnover of foreign affiliates, by section of economic activities, was that of affiliates in the sections Manufacturing 50.8% and Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles 28.4%.

Of the total turnover of foreign affiliates, 52.4% was produced by those in which EU member states have the highest share in capital.

The share of foreign affiliates in the total value added at factor cost obtained through the SBS survey was 26.7%. In the production of value added at factor cost of foreign affiliates, the highest contribution was that of affiliates in the sections Manufacturing 39.1% and Information and communication 20.4%.

Affiliates in which EU member states have the highest share in capital had a share of 60.0% in the total value added at factor cost of foreign affiliates.

Foreign affiliates statistics covers enterprises from the sections Industry (B, C, D and E), Construction (F), Trade (G) and Non-financial Services (H, I, J, L, M, N, P, Q, R and S95), in accordance with the Classification of Economic Activities KD BiH 2010.

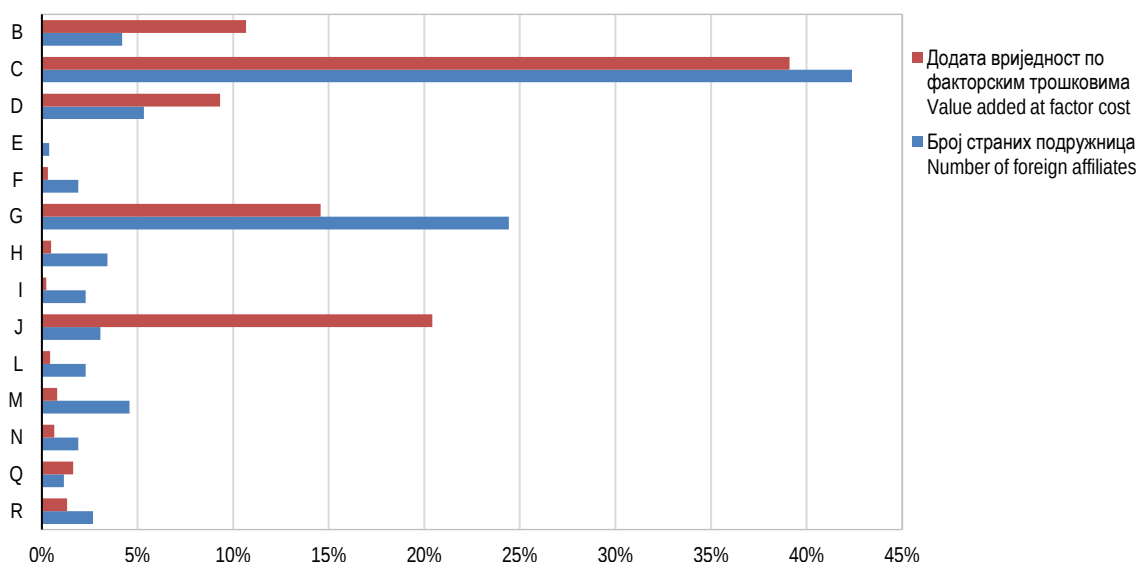
Basic structural indicators of business activities of foreign affiliates in 2018 are shown by section of activities, size of affiliates and by country of headquarters of the foreign owner with the highest share in capital.

1. ОСНОВНИ ПОКАЗАТЕЉИ О ПОСЛОВАЊУ СТРАНИХ ПОДРУЖНИЦА, 2018.
BASIC INDICATORS OF BUSINESS ACTIVITIES OF FOREIGN AFFILIATES, 2018

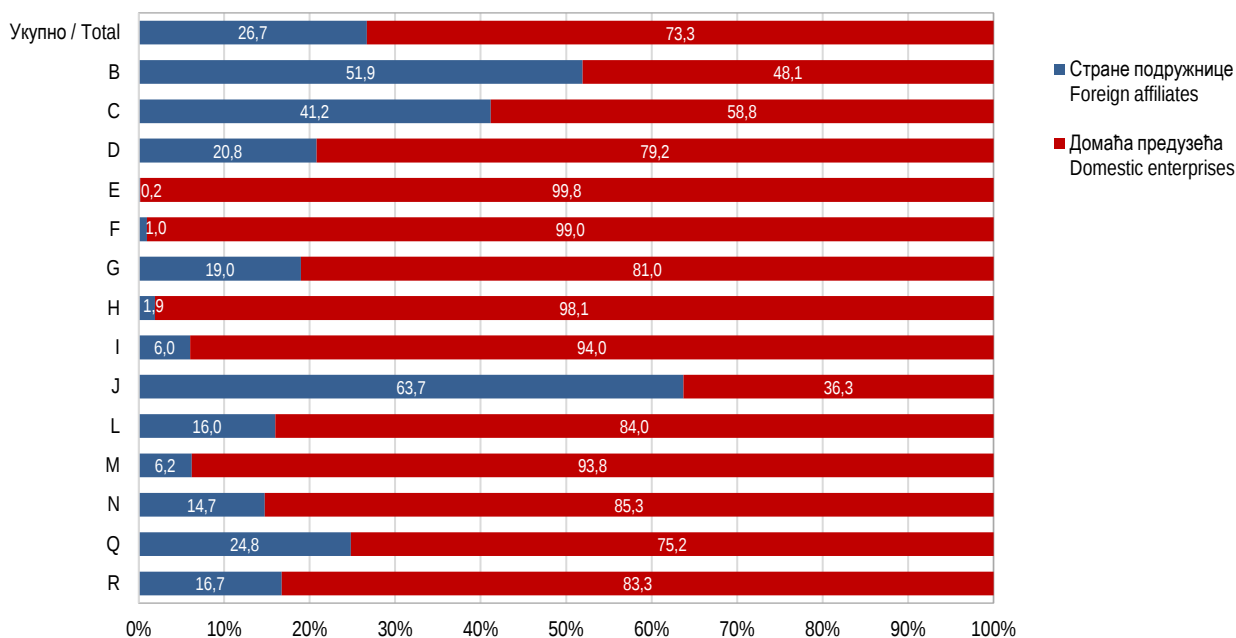
	Број страних подружница <i>Number of foreign affiliates</i>	Број запослених лица <i>Number of persons employed</i>	Промет <i>Turnover</i>	Вриједност производње <i>Production value</i>	Додата вриједност по факторским трошковима <i>Value added at factor cost</i>	Трошкови запослених <i>Personnel costs</i>	
			хилј. КМ <i>thous. KM</i>				
Укупно стране подружнице у Републици Српској	262	29 125	5 196 997	3 672 521	1 237 193	551 222	<i>Total foreign affiliates in Republika Srpska</i>
ПРЕМА ПОДРУЧЈИМА ДЈЕЛАТНОСТИ							<i>BY SECTION OF ACTIVITIES</i>
Подручја индустрије (В, С, Д, Е)	137	19 839	3 114 355	2 793 628	731 496	345 400	<i>Industrial sections (B, C, D, E)</i>
Грађевинарство (F)	5	92	9 512	8 135	3 853	993	<i>Construction (F)</i>
Трговина на велико и мало; поправка моторних возила и мотоцикала (G)	64	4 889	1 478 508	274 431	180 330	86 168	<i>Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles (G)</i>
Подручја нефинансијских услуга (H, I, J, L, M, N, Q, R)	56	4 305	594 622	596 327	321 514	118 661	<i>Non-financial services (H, I, J, L, M, N, Q, R)</i>
ПРЕМА ВЕЛИЧИНИ (БРОЈУ ЗАПОСЛЕНИХ)							<i>SIZE BY NUMBER OF PERSONS EMPLOYED</i>
Мале (0-49)	170	2 539	834 113	498 427	184 853	56 746	<i>Small (0-49 employed persons)</i>
Средње (50-249)	64	7 532	1 906 906	1 368 179	182 349	133 285	<i>Medium (50-249 employed persons)</i>
Велике (250 и више запослених)	28	19 054	2 455 978	1 805 915	869 991	361 190	<i>Large (250 and more employed persons)</i>
ПРЕМА ДРЖАВАМА У КОЈИМА ЈЕ СЈЕДИШТЕ СТРАНОГ ВЛАСНИКА СА НАЈВЕЋИМ УЧЕШЋЕМ У КАПИТАЛУ							<i>BY COUNTRY OF HEADQUARTERS OF THE FOREIGN OWNER WITH THE HIGHEST SHARE IN CAPITAL</i>
Државе чланице ЕУ, укупно	149	18 977	2 725 558	1 792 675	729 773	319 570	<i>EU member states, total</i>
Аустрија	23	1 080	368 507	137 806	48 343	21 136	<i>Austria</i>
Италија	26	4 122	395 116	363 801	128 946	57 757	<i>Italy</i>
Кипар	7	410	217 381	29 051	18 258	9 531	<i>Cyprus</i>
Њемачка	11	762	49 633	45 657	22 605	13 272	<i>Germany</i>
Словенија	20	3 849	228 570	225 209	80 581	51 408	<i>Slovenia</i>
Уједињено Краљевство	9	1 477	357 528	267 901	200 366	38 086	<i>United Kingdom</i>
Холандија	15	3 457	468 152	201 308	94 884	55 704	<i>Netherlands</i>
Хрватска	17	1 531	175 308	111 467	51 447	21 255	<i>Croatia</i>
Чешка	5	130	17 214	14 398	6 668	2 235	<i>Czech Republic</i>
Остале државе чланице ЕУ ¹⁾	16	2 159	448 149	396 077	77 675	49 186	<i>Other EU member state¹⁾</i>
Државе које нису чланице ЕУ, укупно	113	10 148	2 471 439	1 879 846	507 420	231 652	<i>Non-EU member states, total</i>
Русија	5	2 036	1 151 851	769 589	-2 840	46 405	<i>Russian Federation</i>
Сједињене Америчке Државе	6	40	99 217	95 338	37 372	673	<i>United States of America</i>
Србија	71	5 245	970 158	799 205	375 448	128 689	<i>Serbia</i>
Швајцарска	13	1 738	163 317	139 209	64 062	37 108	<i>Switzerland</i>
Остале државе ван ЕУ ²⁾	18	1 089	86 896	76 505	33 378	18 777	<i>Other non-EU member states²⁾</i>

¹⁾ Остале државе чланице ЕУ су Бугарска, Данска, Грчка, Литванија, Луксембург, Пољска, Румунија, Словачка и Шведска
Other EU member states are Bulgaria, Denmark, Greece, Lithuania, Luxembourg, Poland, Romania, Slovakia and Sweden

²⁾ Остале државе ван ЕУ су Египат, Катар, Кина, Норвешка, Сјeverна Македонија, Турска, Уједињени Арапски Емирати, Украјина, Црна Гора; Британска Дјевичанска Острва, Кајманска острва, Лихтенштајн, Монако, Панама, Сингапур и Хонгконг (Пореске оазе)
Non-EU member countries are Egypt, Qatar, China, Norway, North Macedonia, Turkey, United Arab Emirates, Ukraine, Montenegro; British Virgin Islands, Cayman Islands, Lichtenstein, Monaco, Panama, Singapore and Hong Kong (off-shore financial centres)

Графикон 1. Број страних подружница и остварена додата вриједност, учешће по подручјима дјелатности, 2018.
Graph 1. Number of foreign affiliates and realised value added, share by section of activities, 2018

Графикон 2. Учешће страних подружница у укупној додатој вриједности подручја дјелатности, 2018.
Graph 2. Share of foreign affiliates in the total value added of sections of activities, 2018

Подручја дјелатности према КД БиХ 2010	Sections of economic activity according to KD BiH 2010
Вађење руда и камена	B Mining and quarrying
Прерађивачка индустрија	C Manufacturing
Производња и снабдијевање електричном енергијом, гасом, паром и климатизација	D Electricity, gas, steam and air-conditioning supply
Снабдијевање водом; канализација, управљање отпадом и дјелатности санације животне средине	E Water supply; sewerage; waste management and remediation activities
Грађевинарство	F Construction
Трговина на велико и на мало; поправка моторних возила и мотоцикала	G Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles
Саобраћај и складиштење	H Transportation and storage
Дјелатности пружања смјештаја, припреме и послуживања хране; хотелијерство и угоститељство	I Accommodation and food service activities
Информације и комуникације	J Information and communication
Пословање некретностима	L Real estate activities
Стручне, научне и техничке дјелатности	M Professional, scientific and technical activities
Административне и помоћне услужне дјелатности	N Administrative and support service activities
Дјелатности здравствене заштите и социјалног рада	Q Human health and social work activities
Умјетност, забава и рекреација	R Arts, entertainment and recreation

МЕТОДОЛОШКА ОБЈАШЊЕЊА

Методологија за провођење истраживања усклађена је са европским статистичким стандардима и њен садржај прописан је ЕУ Регулацивом 716/2007 и регулативама за имплементацију 747/2008 и 364/2008.

Страна подружница, у смислу Inward FATS је предузеће које је резидент у Републици Српској, али је под контролом стране институционалне јединице. То су предузећа у којима је учешће страног капитала (једне или више држава) у укупном капиталу 50% и више. Подаци Inward FATS показују колико је учешће и колики је утицај страних подружница у домаћој економији.

Јединице посматрања су све стране подружнице које су садржане у подацима Структурних пословних статистика (СПС). Оквир страних подружница добијен је на основу листе Централне банке БиХ, засноване на Истраживању о директним страним улагањима.

Подаци статистике страних подружница резултат су статистичке обраде Годишњих извјештаја структурних пословних статистика и Годишњих финансијских извјештаја активних предузећа.

Резултати Структурних пословних статистика, односно статистике страних подружница производе се на бази директно прикупљених података за предузећа са 20 и више запослених лица и на бази Годишњих финансијских извјештаја за предузећа са мање од 20 запослених лица.

Дефиниције варијабли

Број страних подружница обухвата активна предузећа, која се баве тржишном производњом, а у већинском су страном власништву.

Број запослених лица обухвата број запослених и неплаћена запослена лица као што су власници, партнери, чланови породице који раде у предузећу, волонтери и др. Број запослених обухвата лица која имају заснован радни однос на неодређено или одређено вријеме са пуним или непуним радним временом. Бројем запослених обухваћени су сезонски радници, приправници и радници који раде код куће, лица у штрајку или краткорочном одсуству. Нису обухваћена лица на дугорочном одсуству. Запослени су плаћени од стране послодавца за извршени рад, а плаћање може бити у форми плате, накнаде, хонорара, награда, плаћања по комаду или плаћања у натури.

Промет обухвата обрачунате приходе од продаје властитих производа, приходе од пружених услуга те приходе од продаје робе за препродају током референтног периода. У обрачун промета укључују се сви фактурисани порези, осим ПДВ-а и акциза.

Вриједност производње, је вриједност свих добара и услуга које су произвеле стране подружнице у току референтног периода.

Додата вриједност по факторским трошковима исказана је у бруто износу (без одузимања амортизације), а рачуна се тако да се вриједност производње у основним цијенама додају субвенције, а одузму трошкови пореза на производе и производњу и вриједност међуфазне потрошње.

Трошкови запослених су укупне накнаде запосленима током референтног периода, у новцу или у натури. Чине их бруто плате и накнаде плата, те остали трошкови запослених који имају карактер личних примања.

Величина страних подружница одређена је бројем запослених, према којем се разликују мале, средње и велике. Мале запошљавају, просјечно годишње, од 0 до 49 радника, средње од 50 до 249, а велике 250 и више радника.

METHODOLOGICAL EXPLANATIONS

Methodology used for the survey implementation is harmonised with the European statistical standards and its content is stipulated in the EU Regulation 716/2007 and in the implementation regulations 747/2008 and 364/2008.

Foreign affiliate in terms of Inward FATS is an enterprise resident in Republika Srpska, but controlled by a foreign institutional unit. These are enterprises in which the share of foreign capital (one or more countries) in the total capital is 50% or more. Inward FATS data present the share and influence of foreign affiliates on the domestic economy.

Observation units are all foreign affiliates covered by the Structural Business Statistics data (SBS). The framework of foreign affiliates was obtained on the basis of the List of the Central Bank of Bosnia and Herzegovina, which is based on the Survey on direct foreign investment.

Data of foreign affiliates statistics are the result of the statistical processing of Annual reports on Structural Business Statistics and Annual financial statements of active enterprises.

Results of Structural Business Statistics, ie statistics of foreign affiliates have been produced based on the directly collected data for enterprises with 20 or more persons employed, and based on the Annual financial statements for enterprises with less than 20 persons employed.

Definitions of variables

Number of foreign affiliates covers active enterprises operating commercially, which are majority foreign-owned.

Number of employed persons includes number of employees and unpaid employed persons such as proprietors, partners, family members working regularly in the enterprise, volunteers, etc. Number of employees covers persons who are employed on a temporary or permanent basis, working in full or part time. Number of employees includes seasonal workers, apprentices, people working from home, and persons on strike or on short-term leave. This number does not cover persons on long-term leave. Employees are paid by the employer for performed work and payments can be in the form of wage, salary, fee, gratuity, piecework pay or remuneration in kind.

Turnover covers calculated revenues from sale of own products, revenues from provided services and revenues from sale of goods for resale, during the reference period. Calculation of turnover includes all accrual taxes, except VAT and excise.

Production value is the value of all goods and services produced by foreign affiliates during the reference period.

Value added at factor cost is shown as the gross amount (without depreciation deduction) and it is calculated by adding subsidies to production value at basic prices and subtracting product and production tax costs and value of intermediate consumption from it.

Personnel costs are defined as total compensation of employees during the reference period, in money or in kind. These consist of gross wages and salaries and other personnel costs having the character of personal income.

Size of foreign affiliates is determined by the number of employees and based on this classification foreign affiliates can be small, medium and large. Small ones employ between 0 and 49 persons a year on average, medium ones employ between 50 and 249 persons, while large ones employ 250 or more people.

Саопштење припремила: Даница Бабић и Слађана Никић
е-mail: danica.babic@rzs.rs.ba
sladjana.nikic@rzs.rs.ba

Prepared by: Danica Babić and Slađana Nikić
е-mail: danica.babic@rzs.rs.ba
sladjana.nikic@rzs.rs.ba

Издаје Републички завод за статистику, Република Српска, Бања Лука, Вељка Млађеновића 12д - Тел. +387 51 332 700 - Проф. др Јасмин Комић, главни уредник - Излази годишње - Саопштење је објављено на Интернету на адреси: www.rzs.rs.ba - Е-mail: stat@rzs.rs.ba - Приликом коришћења података обавезно навести извор

Published by Republika Srpska Institute of Statistics, Banja Luka, Veljka Mladenovića 12d - Tel. +387 51 332 700 - Prof. Dr. Jasmin Komic, Editor in chief - Annual periodicity - Release is available on the Internet at: www.rzs.rs.ba - E-mail: stat@rzs.rs.ba - These data can be used provided the source is acknowledged